

Fagfolk i børnesager skal lære empati

Af Kurt Rasmussen
Socialpædagog og familierapeut MPF

Når det går godt i sager om udsatte familier, er det fordi de mødes af professionelle med empati og medmenneskelighed. De kompetencer skal trænes og læres

Statsministeren har fået øje på, at alt for mange børn får smadret deres opvækst. Hun peger på et underbelyst og meget reelt og konkret problem. Det er godt, men hendes ideer til løsninger er måske ikke hele svaret.

Vi ved, at mange børn får en skæv start, og at den kan forfølge dem resten af livet. Nogle fordi de tvangs fjernes, andre fordi de ikke tvangs fjernes. Nogle fordi der ingenting gøres, andre fordi der gøres en hel masse, som ikke virker.

Utallige undersøgelser har vist, at indsatsen i forhold til udsatte børn kun i mindre omfang hjælper børnene til bedre fodfæste i livet. Ministre og andre ansvarlige har bedyret, at nu skal det gøres bedre, men de har blot gjort mere af det samme. Yndlingsgrebet har været at stramme de administrative procedurer.

I stedet for at sætte ind med endnu en stramning, kunne det være en ide, at fokusere på de sager, hvor det faktisk lykkes at hjælpe barnet. Hvor samarbejdet med de biologiske forældre vedholdende opretholdes, også efter at barnet er tvangs anbragt. Hvilke egenskaber har de fagfolk, der får det til at lykkes? Når det er afklaret kan andre fagfolk trænes, så de lærer det nødvendige.

Jeg er med på, at det her ikke er hele løsningen. Men jeg er sikker på, at det er en grundforudsætning. Og det har stort set ikke blevet gjort tidligere.

Når vi hører historier, hvor det er gået godt, er fortællingen som hovedregel, at de fagfolk, børnene og familierne har mødt, har haft det, nogen kalder relationskompetence. Dvs. de har evnen til at forstå andre menneskers opfattelser, og de har empati og medmenneskelighed. De har kontaktevne. De kan dialogen, de er tydelige, og de kan transformere deres frustrationer, når tingene ikke lykkes i første omgang, til en konstruktiv del af dialogen. De har mod til at bede om hjælp, når de kører fast. De er vedholdende. De har selvindsigt og kan håndtere deres egne følelser, når de kommer i kontakt med andres barske historie.

Og det er muligt at træne de egenskaber. Netop træne. Her er det ikke nok at vide. Man skal også kunne.

De egenskaber, jeg her taler om, er de samme, som mange af de omsorgssvigtede børn har brug for at lære. Det samme har deres forældre. Det er derfor fagfolkene skal kunne det.

Når vi hører de grelle historier, hvor det er gået galt, er det tydeligt, at det er uhyrligheder, børn og familier har været udsat for. Også fra det offentliges side. Det sker ikke, fordi fagfolk er dumme eller onde, men fordi de ikke har lært det nødvendige. Derfor bliver kvaliteten dårlig.

Socialt kompetente børn har forældre, der har evne til at interessere sig for, hvad de kan og gør, men også – og det er det vigtigste, hvis man skal kunne finde vej i livet – er interesserede i hvem barnet er. Det betyder, at barnet får mulighed for også at finde ud af, hvem det selv er, og derfor kan mærke og forstå både sig selv og andre.

Sunde børn har med modermælken fået indsigt i deres egne følelser og kan håndtere også de svære af dem og reflektere over sig selv og livet. Det er livsvigtigt, at vi finder ud af at hjælpe de omsorgssvigtede børn med at efterinstallere den form for selvforståelse. Lykkes det, bliver der plads til at børnene kan have glæde af pædagogik og rådgivning. Problemet er, at de ofte alene får pædagogik og rådgivning. Og når det ikke virker – så får de mere af det samme, hvilket kan gøre ondt værre.

Jeg er ikke økonom, men jeg tror ikke, det vil koste mere, hvis vi bliver i stand til at gøre det rigtige på det rigtige tidspunkt. Under alle omstændigheder ville de menneskelige omkostninger blive mindre.

Artiklen blev bragt i Politiken d. 8.1.2020